

Література

1. Дибкова Л. М. Короткострокові навчальні курси як тренд сучасної бізнес-освіти // Інновації в бізнес-освіті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.; 22-23 травня 2019 р., м. Київ. — К. : КНЕУ, 2019. — С. 151–155.
2. Kluzer S., Pujol Priego L. (2018). DigComp into Action — Get inspired, make it happen. Publications Office of the European Union, Luxembourg. Retrieved from doi:10.2760/112945.
3. 21 Jobs of the Future: A Guide to Getting — and Staying — Employed for the Next 10 Years (2017) Publ. Cognizant's Center for the Future of WorkTM. Retrieved from <https://www.cognizant.com/white-papers/21-jobs-of-the-future-a-guide-to-getting-and-staying-employed-over-the-next-10-years-codex3049.pdf>.
4. World Economic Forum (2016). The Future of Jobs Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf.

УДК 331.526

Шушпанов Д. Г.,

канд. екон. наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

Литвинюк А. В.,

магістр

Тернопільський національний економічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Стрімкий розвиток інформаційних технологій у світі сприяє росту цифрової економіки, як глобальному ринку цифрового аутсорсингу, та розширює її межі. При цьому змінюються практично усі сектори економіки, зокрема, телекомунікацій, розваг, засобів масової інформації, банківської справи, роздрібної торгівлі та охорони здоров'я тощо. Таким чином цифрова економіка змінює вектори зайнятості, стимулює створення робочих місць у країнах з низьким попитом на робочу силу, значною пропозицією та низьким рівнем оплати праці. До таких країн належить й Україна. Враховуючи значний освітній потенціал українського працівника, є підстави стверджувати, що фріланс в Україні найближчі роки активно розвиватиметься, особливо на молодіжному ринку праці.

Нині фріланс є важливим елементом ринку праці, який сприяє його гнучкості і знижує рівень безробіття, особливо серед молоді. Водночас він є інноваційною формою зайнятості з особливим режимом роботи, який функціонує з відповідних, об'єктивно сформованих причин та має всі передумови для його подальшого розвитку.

Низка досліджень засвідчує, що Україна сьогодні посідає перше місце у світі в «ІТ-фрілансі». Підраховано, що принаймні 3 % української робочої сили задіяні в онлайн роботі. Вісімнадцять відсотків українських офісних працівників уже пробували цифрову роботу і хотіли б повністю перейти на неї; один із двох розглядає це, як додаткове джерело доходу [1].

З метою виявлення майбутніх тенденцій на ринку фрілансу в Україні автори сформували анкету та провели опитування незайнятих студентів вишів Тернополя.

У результаті виявлено чинники, що можуть спонукати молодь бути фрілансером у майбутньому. Визначені потенційні можливості сучасних студентів працювати віддалено, за вільним графіком, також бажаний розмір доходу тощо. При цьому, запропонована методологія дозволяє визначити потенційні можливості займатись фрілансом залежно від статі, соціально-економічного статусу, життєвих пріоритетів, розвитку соціально-культурного капіталу тощо.

Вибірка складалася з 80 студентів віком від 15 до 24 років (репрезентативна за статтю). Отримані результати опрацьовані за допомогою програми IBM SPSS Statistics.

Опитування студентів засвідчило, що більшість з них добре знайомі чи просто проінформовані про те, що таке фріланс. Третина з опитаних позитивно ставиться до фрілансу як зайнятості. Негативного ставлення не виявив жоден із респондентів. Студенти, як дівчата, так і хлопці, готові працювати віддалено. Таких серед опитаних — 65,0 % та за вільним графіком — 82,5 %.

Особиста зацікавленість є основним мотивом, яка б могла спонукати студентів зайнятись фрілансом (40,0 % опитаних), особливо для хлопців (47,6 %). Вагомими також визнані такі мотиви, як оплата праці (особливо для дівчат — 47,4 %) та комфортне робоче місце (рис. 1).

На думку опитаних студентів, найбільш позитивними сторонами фрілансу є оплата та умови праці, найбільш негативними — стабільність та кар'єрне зростання.

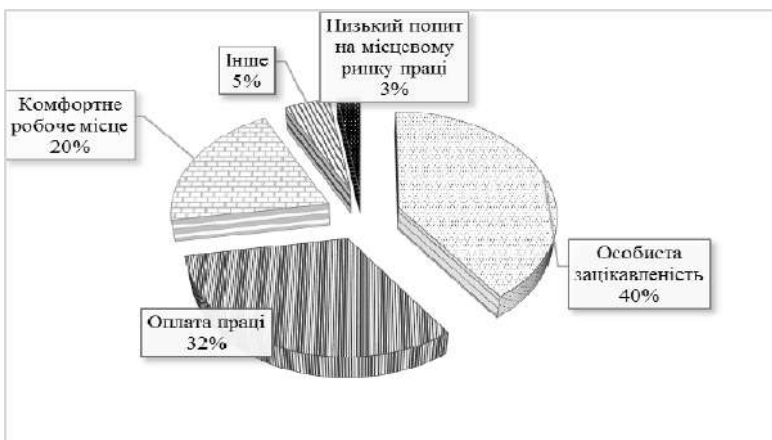

Рис. 1. Мотиви можливої зайнятості фрілансом серед студентів

Джерело: авторське соціологічне опитування

Отже, можна констатувати, що сучасна молодь позитивно налаштована щодо можливості бути фрілансером. Студенти обізнані з особливостями такої зайнятості, готові працювати віддалено та за вільним графіком. Сучасні студенти бажають і готові працювати фрілансерами, але для цього потрібно змінювати законодавство про працю.

Насамперед, потрібно розробити та прийняти Закон «Про діяльність надомних працівників (фрілансерів)», що сприятиме регулюванню правових, організаційних і соціально-економічних аспектів діяльності цих працівників і забезпечить соціальні гарантії та гарантії щодо захисту прав фрілансерів.

Також важливо підвищувати інформованість молоді про реалізовані на сьогодні програми зайнятості, зокрема про ті, що стосуються дистанційної зайнятості.

Література

1. Алексинська М., Бастракова А., Харченко Н. Зайнятість через цифрові платформи в Україні. Проблеми та стратегічні перспективи. URL: https://www.kiis.com.ua/materials/pr/15082018_ILO_report/wcms_ukr.pdf.